

revitalizace centra Heřmanova Městce

autor: Petra Trousilová
atelier Sedlák, LS 2016

úvodní slovo

Město Heřmanův Městec se nachází v Pardubickém kraji v okrese Chrudim. Město má přibližně 5 tisíc obyvatel a je centrem dané oblasti. Městem prochází silnice I. třídy vedoucí z Kolína do Chrudimi, železniční spojení je do města Přelouč. Město bylo důležitým zastavením na tzv. Trstenické stezce vedoucí z Moravy do Prahy. Tudy cestovaly obchodní karavany, které vytvořily z města důležité centrum obchodu této oblasti. Obchodnímu rozvoji města přispěl v 15. století rozvoj místní židovské komunity, která zde dosáhla vrcholu na počátku 18. století a zanikla po druhé světové válce.

Heřmanův Městec si i přes některé zásahy do dnes částečně zachoval svou malebnost a především centrum města má vysokou historickou hodnotu. Od roku 1989 je centrum města vyhlášeno městskou památkovou zónou a celkově se zde nachází 20 památkově chráněných objektů, přes zámek, kostel sv. Bartoloměje, hřebčín až po barokní sochy a kašnu na Masarykově náměstí. Malebnosti a atraktivitě města přispívá i dostatek zeleně přímo ve městě a v jeho okolí. Významným turistickým cílem a hodnotou města je zámecký park v anglickém stylu, bažantnice, ale i přírodní park Heřmanův Městec. Svou polohou na severním úpatí Železných Hor je Heřmanův Městec také výchozím bodem pro pěší turistiku a cyklistiku.

I přes tato pozitiva proběhly v minulosti ve městě negativní zásahy mající vliv na strukturu města a jeho veřejný prostor. Tyto zásahy výrazně narušují ráz města a snižují jeho historickou hodnotu a možnost stát se turistickým cílem a vyhledávaným místem pro bydlení v této oblasti. Příkladem může být zatížení centra města dopravou v klidu a průtahem silnice I. třídy, který je zatíží hlukovou a vytváří významnou bariéru v prostoru. Negativním zásahem přímo na Náměstí Míru je také poloha autobusového nádraží v bezprostřední blízkosti kostela sv. Bartoloměje.

Práce se zabývá přeměnou veřejných prostor v centru města a návrhem zástavby na ploše bývalého ghetta včetně jejich funkčního využití a řešení okolních prostranství. Vychází z územního plánu města, který dále rozvíjí a poskytuje tak městu variantu jeho naplnění. Návrh veřejných prostranství vychází převážně z úvahy o životě a aktivitách, které se zde mohou a mají odehrávat, popřípadě se zde dříve odehrávaly, z uspokojení lidských potřeb a z funkcí, které má veřejný prostor poskytovat.

Projekt je zpracován v různých urbanistických měřítcích. Nejširším měřítkem je postavení Heřmanova Městce ve vztahu k okolí. Návrh vychází z analýz města, které byly ve větším rozsahu zpracovány v rámci diplomního semináře. Hlavním urbánním měřítkem projektu je pak oblast centra města jako celku. Jeho části jsou následně zpracovány v měřítku nejdetailejším s návrhem materiálů, mobiliáře, povrchů a dalších detailů.

Cílem práce je ve městě otevřít debatu o revitalizaci jeho centra včetně využití prostoru bývalé židovské čtvrti, který je v současné době nezastavěn a nevyužíván. Návrh chce otevřít centrum města lidem a eliminovat dopravní zatížení na nutné minimum. Náměstí se mají stát centrem setkávání, prostorem pro pořádání různých městských akcí, koncertů, umění. Nová zástavba nabízí městu alternativní bydlení pro seniory, které v oblasti chybí i přesto, že neustále roste počet obyvatel důchodového věku.

Návrh vytváří jednotný prostor centra města, který je přívětivý pro jeho obyvatele i návštěvníky, umožňuje využívání veřejných prostranství k různým aktivitám i odpočinku a zároveň zajišťuje snadnou obsluhu a orientaci v území.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Petra Trousilová

datum narození: 10.6.1990

akademický rok / semestr: 2015/2016, letní semestr
 obor: Architektura a urbanismus
 ústav: 15129 Ústav navrhování III
 vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Jan Sedlák

téma diplomové práce: Revitalizace centra Heřmanova Městce

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Tématem diplomové práce je revitalizace a urbanistické řešení centra Heřmanova Městce a v podrobnějším měřítku řešení vybraných problémových lokalit v centru. Práce bude vycházet z územního plánu města. Součástí práce bude funkční a prostorové řešení navržených staveb a přilehlých veřejných prostranství. Cílem práce je jak doplnění urbánní struktury novou zástavbou a nalezení její vhodné funkční náplně, tak přeměna dnes nevyhovujících veřejných prostranství centra města.

2/ stavební program

Urbanistická studie centra města se zaměřením na vybrané problémové lokality a veřejná prostranství.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Autorská zpráva
 Situace širších vztahů 1:5000
 Celková situace 1:1000
 Situace vybraných lokalit - detail 1:500, 1:200
 Perspektivní zobrazení celku
 Perspektivní zobrazení vybraných veřejných prostorů

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu:

Fyzický model
 Portfolio 2x A3
 CD

Datum a podpis studenta 3.3.2016 Trousilová

Datum a podpis vedoucího DP 3.3.2016

Datum a podpis děkana FA ČVUT oddělením dne

registrováno studijním

J. J. Kolb

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Petra Trousilová AR 2015/2016, LS	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) REVITALIZACE CENTRA HEŘMANOVA MĚSTCE (AJ) REVITALIZATION OF HEŘMANŮV MĚSTEC CITY CENTER JAZYK PRÁCE: český	
Vedoucí práce:	Ing. arch. Jan Sedlák Ústav: 15129 Ústav navrhování III
Oponent práce:	
Klíčová slova (česká):	Heřmanův Městec, centrum, revitalizace, Náměstí Míru, Masarykovo náměstí, Židovská čtvrť
Anotace (česká):	<p>Tématem diplomové práce je revitalizace a urbanistické řešení centra Heřmanova Městce. Město Heřmanův Městec se může pyšnit zachovalou urbanistickou strukturovou centra, množstvím historických památek i přírodním bohatstvím v jeho bezprostřední blízkosti. Město si stále zachovalo svou malebnost a kouzlo českého maloměsta. Bohužel některé realizované zásahy do struktury města i jeho dopravní infrastruktury narušily tento jeho ráz.</p> <p>Diplomová práce se zabývá přeměnou centra na městský prostor přívětivý pro lidi, městský prostor, který je jasně čitelný, reprezentativní, bezpečný. Důraz je kladen na lidské aktivity, které se ve veřejném prostoru mohou odehrávat. Je zde zdůrazněna funkce náměstí jako prostoru pro setkávání všech obyvatel města, jako prostoru pro pořádání městských akcí. Návrh je zpracován v měřítku centra jako celku a jednotlivé lokality jsou dále rozpracovány v měřítku detailnějším.</p> <p>Návrh vychází z územního plánu města a zároveň nabízí městu variantu jeho naplnění.</p>
Anotace (anglická):	<p>The thesis deals with a revitalization and urban concept of the center of Heřmanův Městec. The town can be proud of well-preserved urban structure in the center, many historical monuments and also natural wealth in the immediate vicinity. The city still preserved its scenic beauty and charm of a small Czech town. Unfortunately, some realized interventions into the structure of the town and its traffic infrastructure destroyed this character.</p> <p>The thesis deals with the transformation of the center into a public space which is pleasant for people, which is clearly legible, representative and safe. The emphasis is on human activities which can take a place on public space. The thesis emphasizes the function of the square as a space for meeting people together and place for public events. The design is drawn in a scale of the whole downtown and the individual locations are further elaborated in more detailed scale.</p> <p>The urban design is based on the Land use plan and the thesis offers a variant of its fulfillment.</p>

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 19.5.2016

podpis autora-diplomanta

00.01 úvodní slovo

00.02 zadání diplomové práce, prohlášení autora

00.03 obsah

1 analytická část

- 1.01 širší vztahy
- 1.02 město Heřmanův Městec
- 1.03 historie města
- 1.04 mapové analýzy města
- 1.05 územní plán
- 1.06 současný stav centra města
- 1.07 kulturní památky
- 1.08 SWOT analýza
- 1.09 problémová mapa - centrum

2 koncept

- 2.01 vize
- 2.02 městské centrum
- 2.03 Náměstí Míru
- 2.04 Židovská čtvrť
- 2.05 Masarykovo náměstí

3 návrh

- 3.01 městské centrum
 - 3.01.01 aktivity
 - 3.01.02 mobiliář
 - 3.01.03 materiály a povrchy
 - 3.01.04 osvětlení
 - 3.01.05 zeleň
 - 3.01.06 doprava
 - 3.01.07 uliční řezy
 - 3.01.08 urbanistické řezy
 - 3.01.09 skladby ploch
 - 3.01.10 detail obrubníku

4 detail

- 4.01 Náměstí Míru
 - 4.01.01 Náměstí Míru
 - 4.01.02 Náměstí Míru - City Modul
 - 4.01.03 Náměstí Míru - skicy
- 4.02 Židovská čtvrť
 - 4.02.01 Židovská čtvrť
 - 4.02.02 Židovská čtvrť - skicy
- 4.03 Masarykovo náměstí
 - 4.03.01 Masarykovo náměstí
 - 4.03.02 Masarykovo náměstí - skicy

5 model

6 poděkování

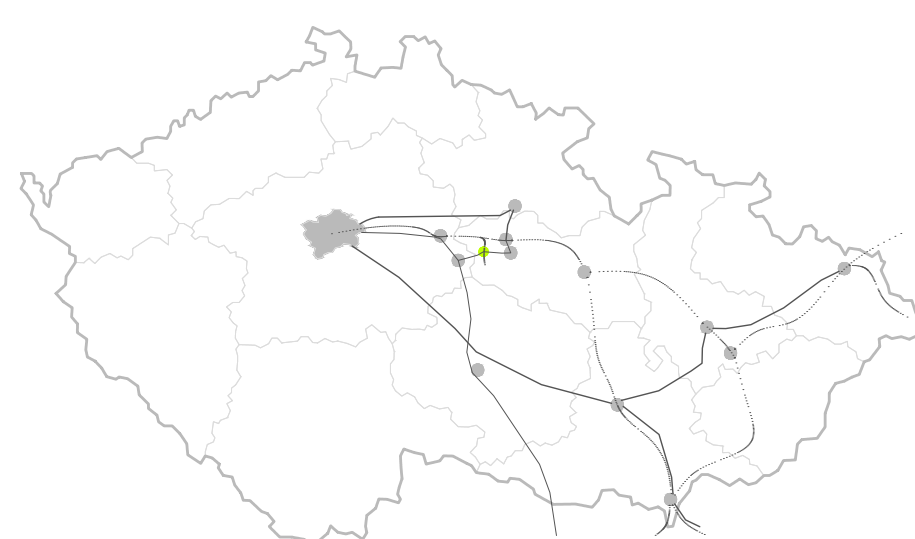
7 zdroje

obsah

analytická část

širší vztahy

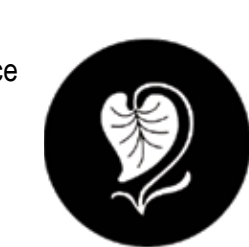
Město se nachází v Pardubickém kraji, poblíž města Chrudim, pod které také spadá. Dopravní napojení města na hlavní železniční koridory je prostřednictvím města Přelouč. Městem prochází silnice první třídy propojující Čáslav, resp. Kolín a Chrudim. Město se potýká s velkou konkurencí a vazbou na Chrudim a Pardubice. Tato dvě města jsou pro obyvatele zdrojem práce i služeb, avšak Heřmanův Městec je naopak přirozeným centrem pro obce dané oblasti.

Heřmanův Městec se dá považovat za bránu do CHKO Železné Hory, bohužel v Chrudimi má v turistice velkou konkurenci a zatím zde nebyl využit velký turistický potenciál města.

Vzhledem ke své poloze na úpatí Železných Hor, má Heřmanův Městec potenciál stát se výchozím bodem pro turisty do této oblasti. V nejbližším okolí se zde nacházejí cyklistické, turistické trasy i hipostezky. Blízká je také vodní nádrž Seč spolu se zříceninou Oheb nebo Lichnice. Město samo má také velkou hodnotu z hlediska památkové ochrany, ale i ochrany přírody a krajiny. Nachází se zde zámecký park, bažantnice a přírodní park Palác.

Zajímavostí lokality z vojenského hlediska je blízkost základny taktického letectva v Čáslavi a výsadkářů v Chrudimi.

analytická část

širší vztahy

Winternitzovy automatické mlýny, Pardubice

Resslerovo náměstí, Chrudim

plocha vojenského letiště, Čáslav

cementárna Prachovice

vodní nádrž Seč

krajina Železných Hor

ranč Kovářov

zřícenina Lichnice

analytická část

město Heřmanův Městec

V Heřmanově Městci žije přibližně 5000 obyvatel (údaj k 31.12. 2014). Z funkčního hlediska převažuje složka bydlení v větší části v rodinných domech, ale ani toto malebné město neuniklo výstavbě panelových domů, které zde tvoří dvě malá sídliště.

Město je lídrem Dobrovolného svazku obcí Heřmanoměstecka a je spádovým městem pro okolní obce jak z hlediska školství (základní a mateřské školy), tak z hlediska základní vybavenosti.

zámek

hřebčín

židovský hřbitov

kostel sv. Bartoloměje

analytická část

historie města

1. vojenské mapování

2. vojenské mapování

stabilní katastr 1839

1954

První zpráva o Heřmanově Městci pochází z roku 1325, kdy se zmiňuje v pramenech v souvislosti s vladky Heřmany z Mrdic, kteří byli majiteli města. S velkou pravděpodobností ale město vzniklo již dříve. Založení Heřmanova Městce zřejmě spadá do doby kolonizace východních Čech a zakladatelé byli nejspíše páni z Lichtenburka.

V roce 1661 připadlo panství Šporkům, za jejichž vlády město vzkvétalo. Nechali postavit kostel sv. Bartoloměje na velkém náměstí, který se stal dominantou města a je jí dodnes. Také založili zámecký park (r. 1777). Roku 1828 se majiteli stává rod Kinských., který byl také posledním šlechtickým rodem, který město vlastnil.

Velký vliv měla ve městě židovská komunita, která byla největší na počátku 18. století. Židé ve městě vedli řemeslné dílny (obuvnické) a obchody. Konec židovskému osídlení přinesla druhá světová válka, kterou přežily pouze dvě ženy židovského původu.

Náměstí Míru, počátek 19. století

dnešní Masarykovo náměstí, 1900

dnešní Masarykovo náměstí, 1913

Náměstí Míru, 1921

Náměstí Míru, 1932

Náměstí Míru, 1950

dnešní Masarykovo náměstí, 1958

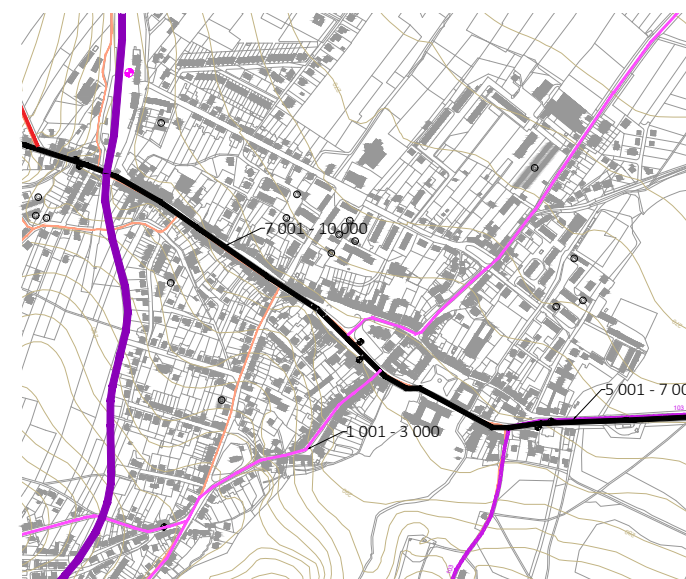

ulička v židovské čtvrti, 1970

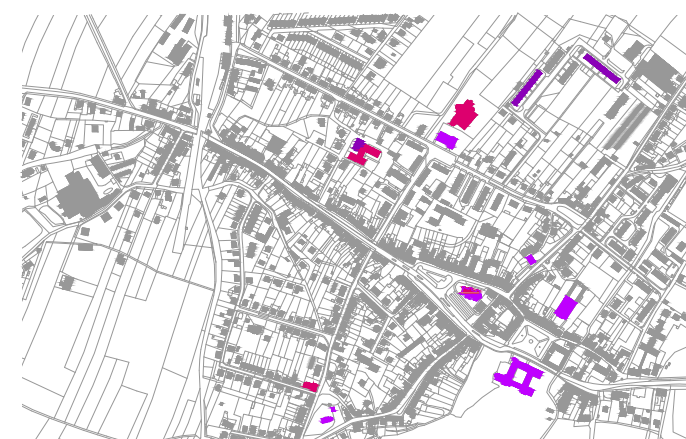

analytická část

mapové analýzy města

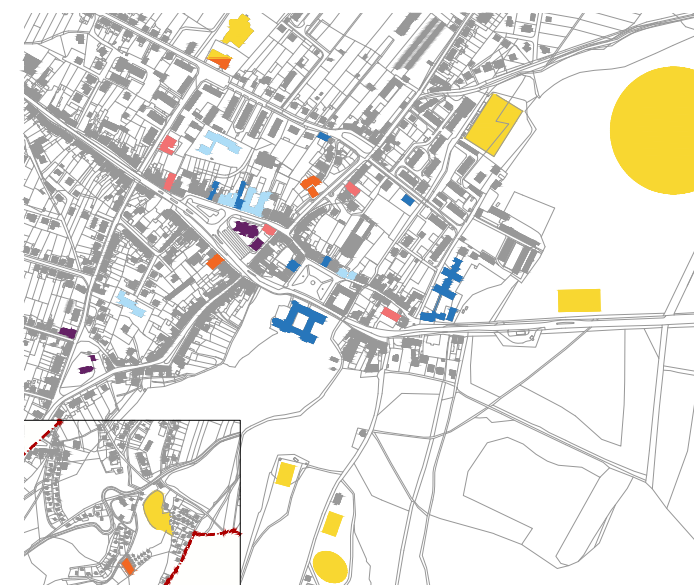
- doprava - legenda:
- silnice I. třídy
 - silnice II. třídy
 - silnice III. třídy
 - cyklostezka
 - hipostežka
 - železnice
 - zastávky BUS
 - vlaková stanice

- dominanty - legenda:
- významové
 - výškové
 - objemové
 - ostatní stávající zástavba

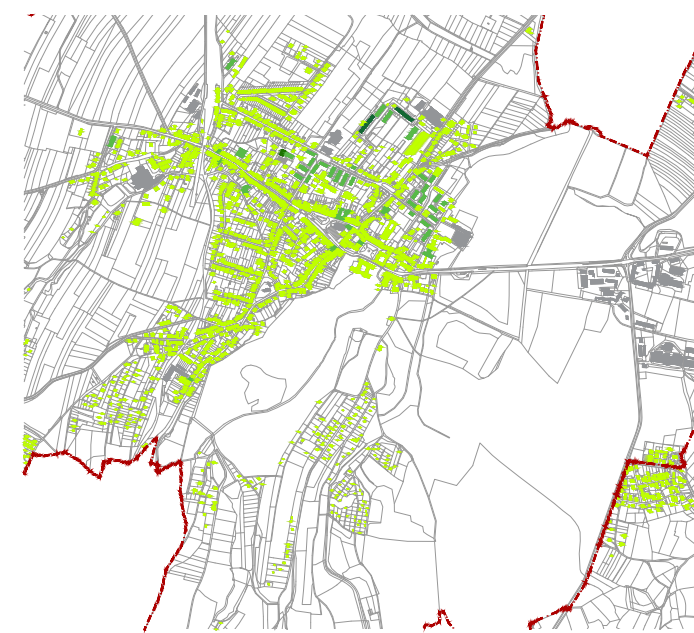
veřejný prostor

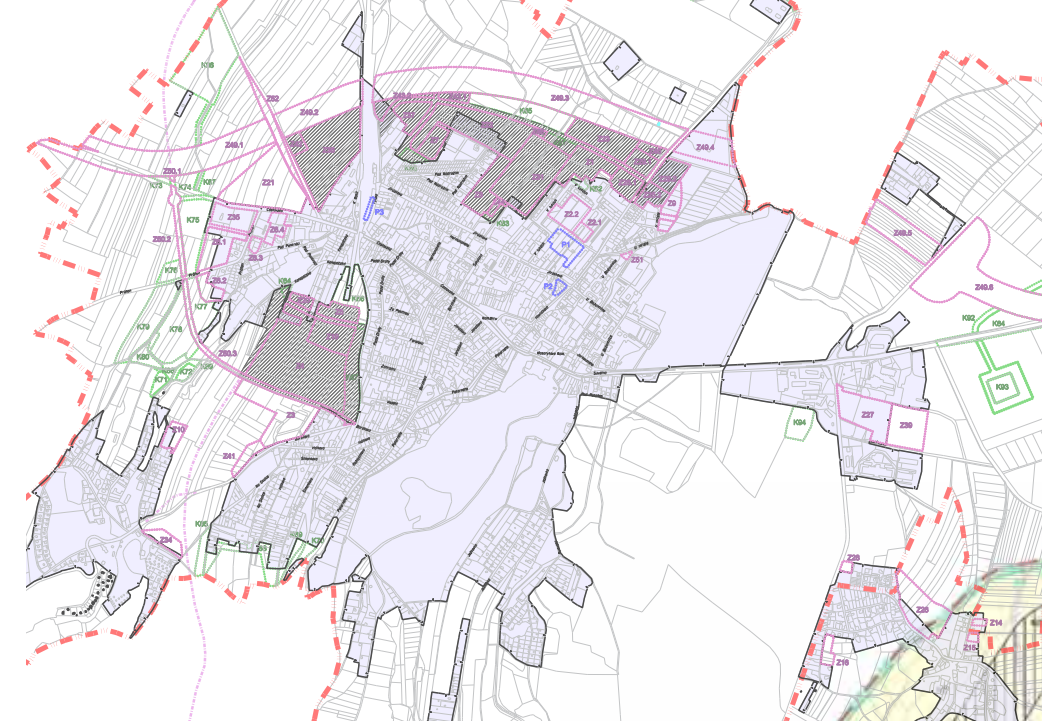
- občanská vybavenost - legenda:
- sport
 - školsství, vzdělání
 - zdravotnictví, sociální péče
 - náboženství
 - správa
 - kultura
 - ostatní zástavba

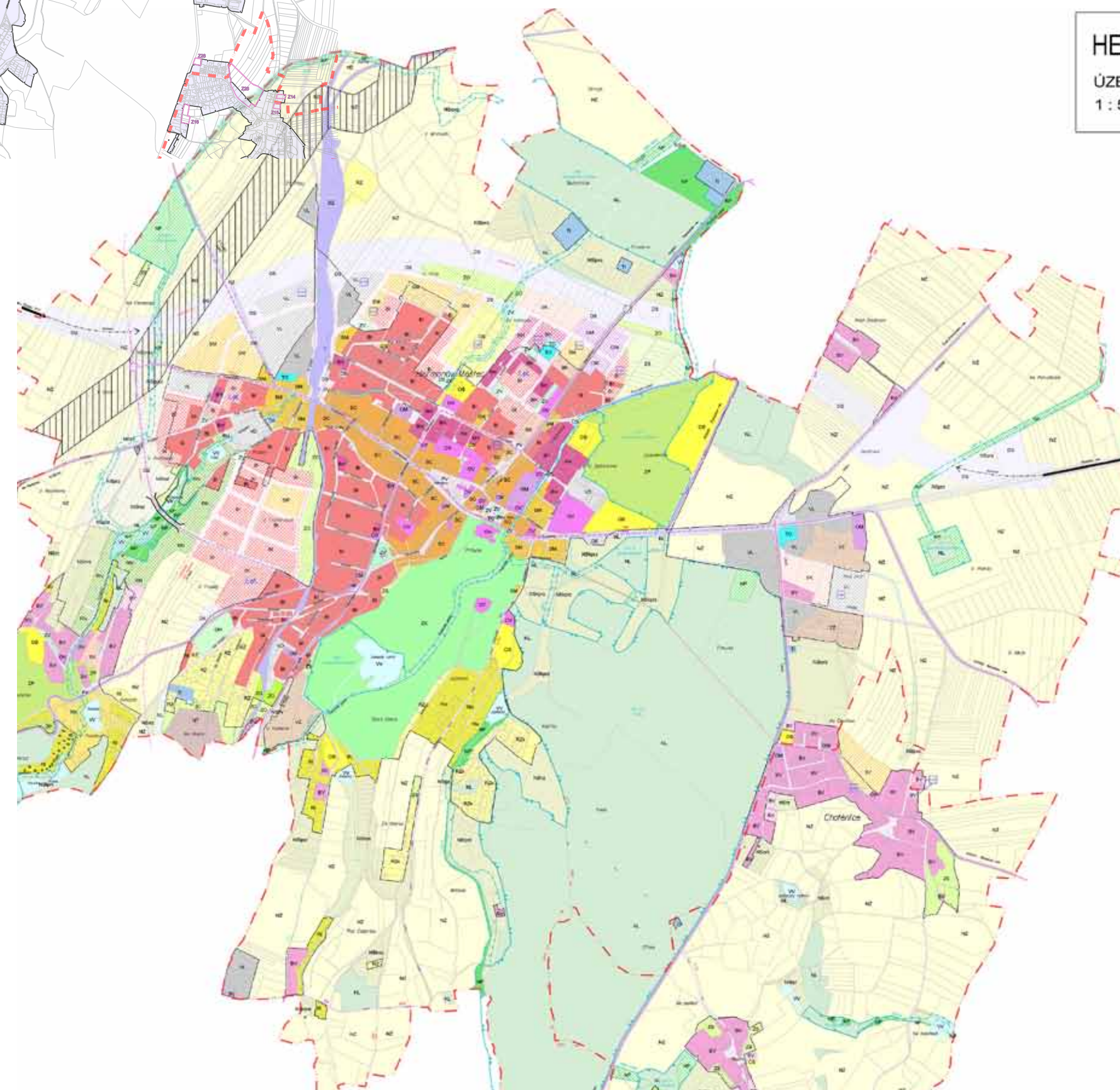
- komerční vybavenost - legenda:
- obchody s potravinami
 - restaurace, občerstvení
 - krátkodobé ubytování
 - výroba
 - sklady
 - banky
 - ostatní zástavba
 - komerční parter

- komerční vybavenost - legenda:
- 1 - 2NP
 - 3 - 5NP
 - 6 - 7NP
 - 8NP
 - ostatní (kostel, sklady apod.)

- GRAFICKÁ LEGENDA
- hranice řešeného území
 - zastavěné území k 31.7.2013
 - zastavěné plochy
 - plochy změn v krajině
 - plochy přestavby
 - plochy k prověření územní studii
 - územní rezervy pro silnice II. a III. třídy

- GRAFICKÁ LEGENDA
číslo	barva	popis
1	červená	obchody s potravinami
2	červená	restaurace, občerstvení
3	červená	krátkodobé ubytování
4	červená	výroba
5	červená	sklady
6	červená	banky
7	červená	ostatní zástavba
8	červená	komerční parter
9	červená	obchody s potravinami
10	červená	restaurace, občerstvení
11	červená	krátkodobé ubytování
12	červená	výroba
13	červená	sklady
14	červená	banky
15	červená	ostatní zástavba
16	červená	komerční parter
17	červená	obchody s potravinami
18	červená	restaurace, občerstvení
19	červená	krátkodobé ubytování
20	červená	výroba
21	červená	sklady
22	červená	banky
23	červená	ostatní zástavba
24	červená	komerční parter
25	červená	obchody s potravinami
26	červená	restaurace, občerstvení
27	červená	krátkodobé ubytování
28	červená	výroba
29	červená	sklady
30	červená	banky
31	červená	ostatní zástavba
32	červená	komerční parter
33	červená	obchody s potravinami
34	červená	restaurace, občerstvení
35	červená	krátkodobé ubytování
36	červená	výroba
37	červená	sklady
38	červená	banky
39	červená	ostatní zástavba
40	červená	komerční parter

analytická část

územní plán

HEŘMANŮV MĚSTEC
ÚZEMNÍ PLÁN
1 : 5 000

Heřmanův Městec má zpracovaný územní plán z roku 2013, z něhož je patrné, že ve městě se nachází převážně funkce bydlení doplněná o komerční parter v centru města a nutnou občanskou vybavenost. Převažuje bydlení individuální a to i v bezprostřední blízkosti centra města. Na severním okraji se nachází dvě malá sídliště.

Z dopravního hlediska je počítáno s výstavbou obchvatu města na jeho severní straně a zklidněním silnice první třídy na nižší stupeň. Tím se uvolní centrum města. Počítá se s rozvojem zástavby na sever po tento obchvat - plochami smíšenými obytnými - a na jižní straně města plochami pro individuální bydlení a rekreaci. U železniční trati je navržena plocha pro lehký průmysl.

V centru města je řešena plocha bývalého židovského ghetta, které je uvedeno jako místo přestavby s výškovým omezením 3.nadzemní podlaží. Vliv na uspořádání náměstí má také plánovaný přesun autobusového nádraží z Náměstí Míru k vlakovému a vybudování parkoviště P+R pro dojíždějící z okolních obcí.

analytická část

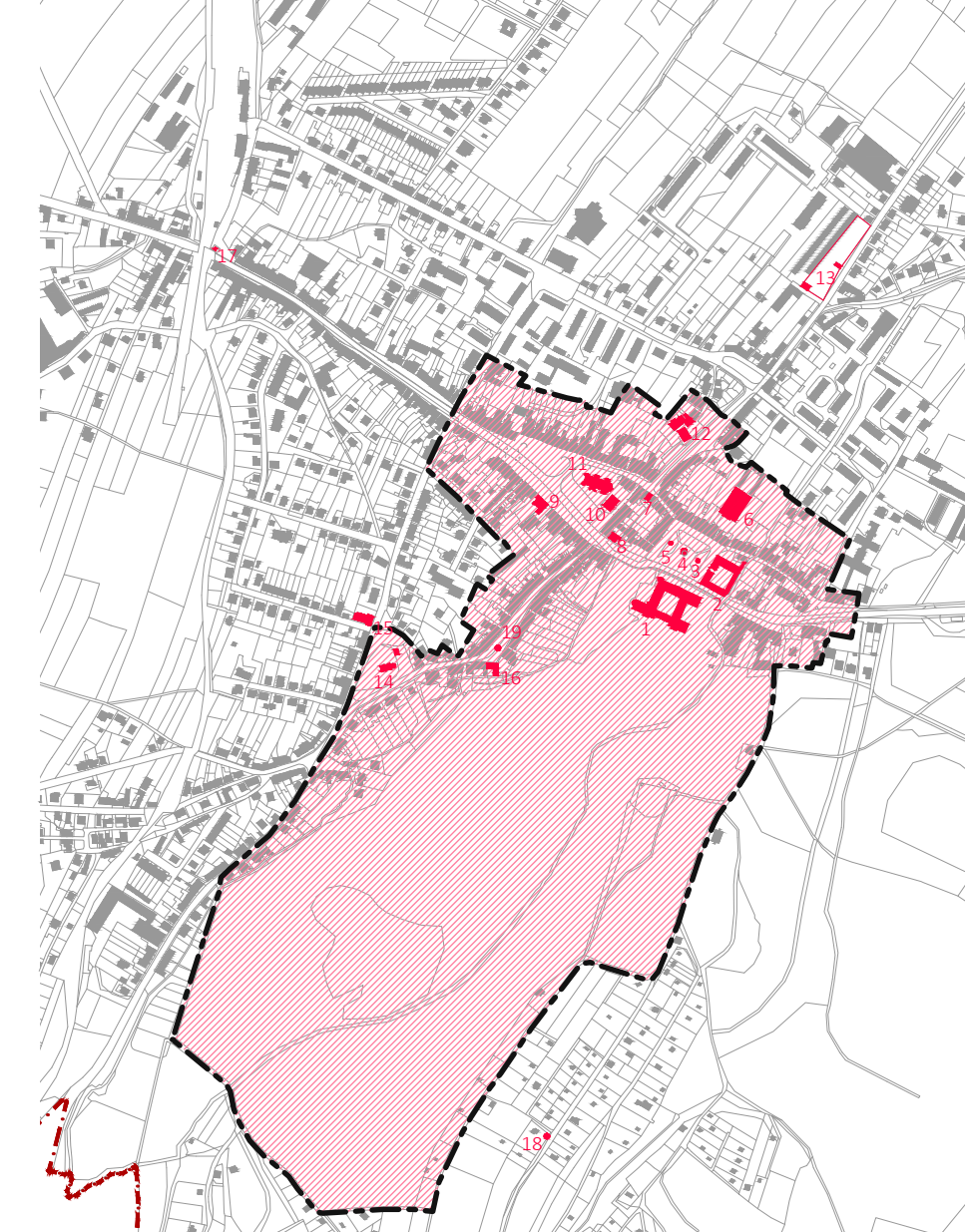
současný stav centra města

V současnosti je město Heřmanův Městec centrem dané oblasti, což se také negativně projevuje na jeho dopravním zatížení. Pozitivní vliv má tento význam města na služby a obchody, které zde vznikají.

Problémem města je nejasná koncepce řešení jeho centrální části, kdy hlavní funkce Náměstí Míru je dopravní. Je zde umístěno autobusové nádraží a parkovací plochy pro 73 vozidel. Zbylé plochy nejsou obyvateli města výrazně využívány, ať už z důvodu rušícího průtahu městem, nebo z důvodu jejich nepoužitelnosti pro odpočinek, posezení. Z povrchů převažuje asfalt, chodníky jsou řešeny ze žulové mozaiky.

Problém Masarykova náměstí je v jeho současném zanedbaném stavu, kdy není ani parkem, ani náměstím, ale nečím "mezi tím". Na ploše náměstí jsou památkově chráněné barokní sochy a kašna ze stejné doby, ale není na ně nijak upozorněno. Sochy jsou skryty mezi křovím a zcela nevhodně zvolenými jehličanými stromy. Kašna je lehce zanedbaná a v její blízkosti se nenachází žádné možnosti pro usednutí. Povrch náměstí je asfaltový, kolem dokola náměstí jsou rozmístěna parkovací stání.

Bývalá židovská čtvrť v dnešní době není nijak vyřešena. Došlo k opravě synagogy, židovské školy a židovského dvojdomu. Židovská škola dnes funguje jako galerie Cyryny, v židovském dvojdomu se konají krátkodobé výstavy a synagoga je využívána ke kulturním účelům nebo i ke svatbám. Prostor kolem těchto tří budov je opraven, zbytek území tvoří travnatá, nijak nevyužívaná plocha. Na začátku roku byl do této oblasti přesunut městský úřad.

analytická část

kulturní památky

1 zámek

2 Medov

3 socha sv. Václava

4 kašna

5 socha sv. Jana Nepomuckého

6 hřebčín

7 měšťanský dům
Náměstí Míru čp.20

8 měšťanský dům,
Náměstí Míru čp. 30

9 měšťanský dům,
Náměstí Míru čp.179

10 fara

11 kostel sv. Bartoloměje

12 areál židovského ghetta
škola, synagoga, dvojdomek

13 židovský hřbitov

14 kostel zvěstování
Panny Marie, zvonice,
ohradní zeď, náhroby,
ukřížování

15 kostel církve
Československé husitské

16 bývalý vodní mlýn

17 kaple sv. Jiří

18 boží muka

19 socha sv. Vavřince

20 tvrziště Mrdíce

analytická část

SWOT analýza

Silné stránky

Mnoho přírodně cenných ploch s různým stupněm ochrany
 Kvalitní přírodní plochy v bezprostřední blízkosti města/ve městě (Bažantnice, zámecký park)
 Kvalitní ovzduší bez velkého zdroje znečištění
 Řada památkově chráněných objektů, většina již prošla rekonstrukcí
 Hodnotná urbanistická struktura centra města, zachovalé centrum města
 Blízkost Železných Hor, přehrady Seč, turistické a cyklistické trasy, hipostezky
 Relativně dobré dopravní napojení - železnice, silniční síť
 Živý kulturněspolečenský život, mnoho akcí, citová vazba obyvatel na město

Příležitosti

Vybudování obchvatu města, který sníží hlukové zatížení centra města a uvolní centrum pro jeho obyvatele
 Nabídka alternativních forem bydlení jako obrana proti snižování počtu obyvatel, nabídka bydlení pro místní seniory
 Hledání nových možností volnočasového využití a kulturních akcí
 Nabídka většího množství služeb
 Přesunutí autobusového náměstí z centra města k vlakové stanici a tím propojení železniční a autobusové dopravy a zároveň uvolnění centra města lidem
 Využití pozemků v centru města k nabídce bydlení a služeb
 Zviditelnění turistických cílů ve městě a podpoření turismu výstavbou krátkodobého ubytování
 Zatraktivnění veřejných prostranství v blízkosti panelové výstavby
 Zpřístupnění zámku veřejnosti a z toho vyplývající změna jeho funkce
 Rozšíření možností každodenního odpočinku

Slabé stránky

Průtah městem, který vytváří hlukovou zátěž centra a tvoří významnou bariéru
 Asanace části židovského ghetta a absecne řešení této části města
 Necitlivé zásahy do zástavby centra města
 Výstavba hotelu Heřman (dnes nefunkční), který narušuje celkovou siluetu města
 Výstavba dvou malých panelových sídlišť
 Nezarekonstruovaný objekt Medov
 Neveřejné využití zámku (Domov pro seniory hl.m. Prahy)
 Dlouhodobý úbytek obyvatel
 Stárnutí obyvatel
 Hromadná denní vyjížďka do škol a za prací

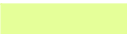

Hrozby

Přílišné rozrůstání města výstavbou nových rodinných domů
 Nerealizování obchvatu města a tím pokračování hlukového zatížení centra města a nerealizování revitalizace náměstí Míru a přesunutí autobusového nádraží
 Nevyužití turistického potenciálu města, přenechání cestovního ruchu Chrudimi
 Výstavba obchodního centra a tím zaniknutí drobných podnikatelů a obchodů
 Pokračující úbytek obyvatel
 Pokračující stárnutí obyvatel a s tím související problém s řešením ubytování
 Nevytvoření nových možností trávení volného času

analytická část

problémová mapa - centrum

- zanedbané a nevyřešené území bývalého židovského ghetta
- nevyužití potenciálu zámku pro cestovní ruch (dnes Domov seniorů hl. m. Prahy)
- zchátralá bývalá hospodářská budova zámku - Medov
- náměstí plnící funkci parkoviště
- autobusové nádraží jako hlavní prvek náměstí a soused kostela
- špatné propojení částí náměstí, nemožnost všesměrného pohybu
- průtah městem jako fyzická bariéra, hluková zátěž
- nevyznačení významných kulturních památek města
- nezastavěné parcely v centru města rozbíjející jeho homogenost
- zástavba města